

Jook-hankkeen päätöstilaisuus 24.11.2022: REDU

Leila Rautio, verkoston koordinaattori, opintoneuvoja
Krista Heikkinen, opintoneuvoja
Aila Rytönen, Kaija Kinnunen, S2 opettajat
Petri Ollonen, ammatillinen ohjaaja
Tuuli Gustafsson, hankesuunnittelija

Jatkuvan oppimisen ja osaamisen
kehittämisen (JOOK) -hanke

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Hakeva-toiminta

- Hanke jalkautui ja oli esillä monessa eri paikassa etsien hankkeen kohderyhmään kuuluvia Rovaniemellä, Sodankylässä ja Kemijärvellä
- Esim. Minustako opiskelijaksi? Jatkuvan oppimisen polulla, REDU tutuksi, CV-valokuvapaja, esittelyt Ohjaamolla, Opintopirttelöä ja pizzaa maakunnassa etsivänuorisotyön ryhmille, teehetkiä Tyttöjen talolla, Roihulassa, kirjastoissa, pipari/askartelupajaa perhekerhoissa ja MLL:n tiloissa jne
- Hankkeen Pop Up:eissa kävi yhteensä 536 henkilöä
- Piti ajatella, mistä kaikesta työtön ihminen voisi hyötyä esim. CV-valokuva, millä saadaan ihmiset liikkeelle? Mikä olisi kiinnostavaa ja tarpeellista?

Benchmarkkaus: Sedun vauhdittamo

- Tavoitteena selvittää opintojen aikaista yksilöllistä työnhakuun ja opintoihin liittyvää valmennusta.
- Benchmarkkaus innoitti REDUn ohjauspajatoimintaa: Rovaniemen REDUn eri yksiköihin tuli pajoja Jokiväylän Takomo, Porok adun Vintti ja Jänkätien Yläkerta.
- Kesätyöhakuun liittyviä pajoja toteutettiin 2021 keväällä, joissa etsittiin kesätöitä, tehtiin CV:tä, harjoiteltiin työpaikkahaastatteluita
- Käynnisti kehittämistyön REDUn ohjauspalveluissa: ennen opintoja, opintojen aikana ja opintojen jälkeen.

**REDUn opiskelijoille suunnattu
Kipinäpaja: Kesätyöt
7.4.2021 klo 9.00-16.00**

Klo 9.00-9.30
Aloitus ja Kipinäpaja
ammattilinen ohjaaja Mari Ikonen

Klo 9.30-10.00
Veikö korona kesätyöt?
Ohjaamon asiantuntija Ida Lammi ja
kesätyökoordinaattori Henriikka Tauriainen

Klo 10.00-10.30
Baronalle kesätöihin #kesä21,
Account Manager Kirsi Karhu

Klo 10.30-11.00
Eezy kesähaun tukena

klo 11.00-11.30
Työnhakukanavia,
opintoneuvoja Leila Rautio (Jook-hanke)

Klo 11.30-12.00
CV ja työhakemus:
ammattilinen ohjaaja Kaisu Haataja ja hankekoordinaattori Sanna
Karhu (OSTE-hanke)

Tule mukaan Teamsillä klo 9-12:
<https://bit.ly/3fm9XGk>

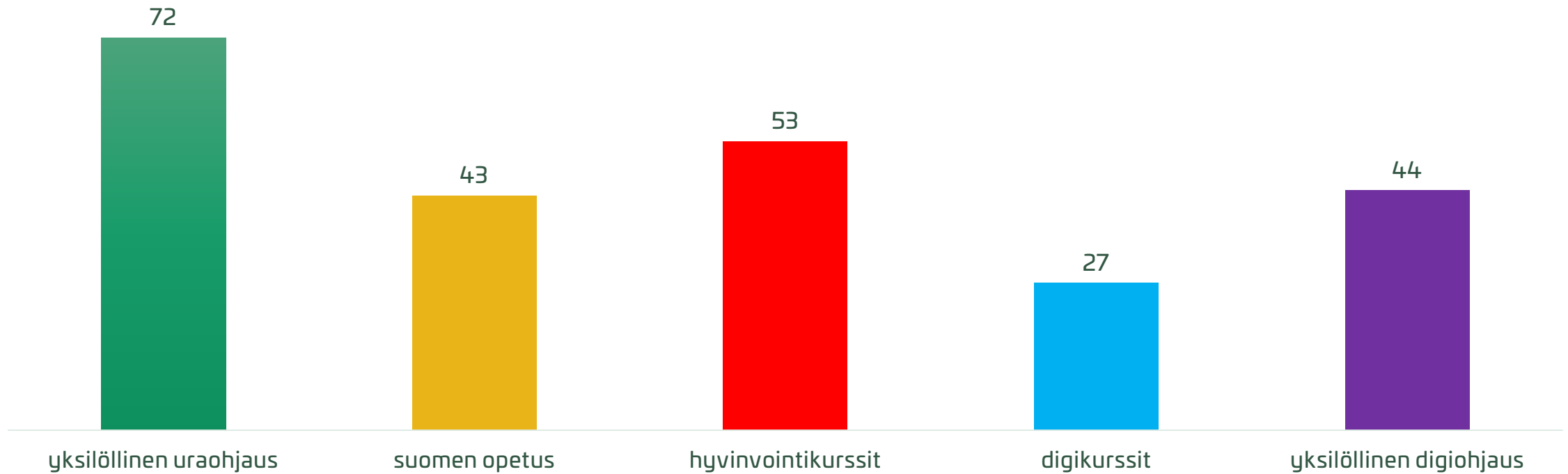
Työhakemuspaaja: Jokiväylä 9, D220 klo 13-16
Tule pistäydy, kun sinulle sopii ja
autamme työhakemusten sekä cv:n tekemisessä!

Jos tulee kysyttävää, ole yhteydessä Leila Rautioon:
leila.rautio@redu.fi tai 040-121 7328

OHJAAMO
Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020
Euroopan unioni
Opetus- ja Kulttuuriministeriö
Osaamisella
työelämään
REDU
eezy
barona

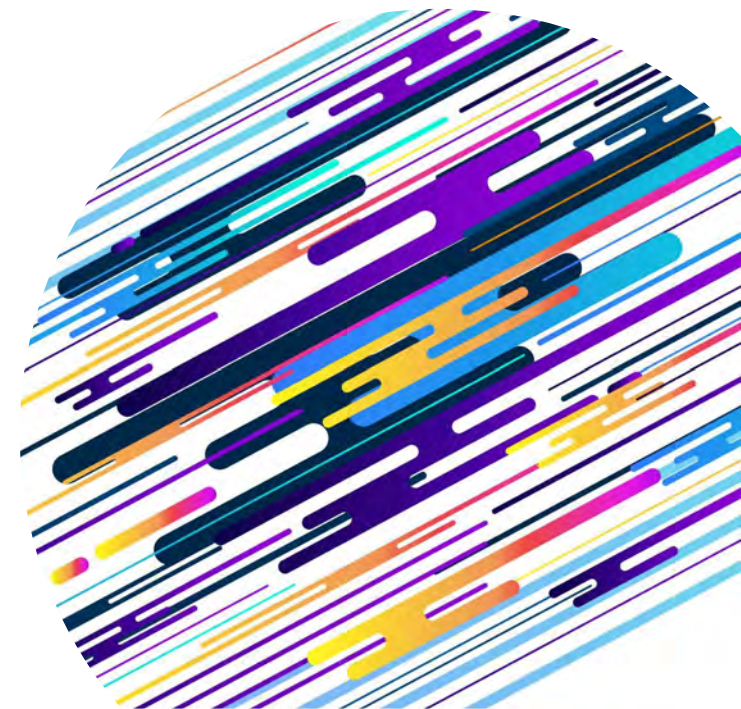
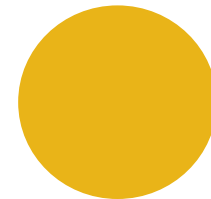
Hankkeen ohjauksen asiakkaat

REDU Jook

Tehostettu yksilöohjaus

- Tehostettua vahvuuksiin perustuvaa uraohjausta
- Läsnaolon merkitys ohjaustyössä
- Useita tapaamiskertoja tarvittaessa
- Saavutettavuus, eri tiloja, missä yksilöohjausta tehtiin
- Haluttiin olla aidosti resurssi kuntakokeilulle ja te-palveluille
- Aikaa kohdata asiakas, asiakkaan omista lähtökohdista ja tarpeista käsin.
- Löydettiin vahvuudet, sanoitettiin osaamista, tehtiin CV, haettiin töihin ja kouluun, harjoiteltiin
- työhaastattelutilanteita
- Lopuksi vastuullinen asiakkaiden polutus

Case 1: Korkeakouluun

- Alle 25 v, ylioppilas, juuri paikkakunnalle muuttanut. Ohjautui Ohjaamon kautta Hyvinvointia arkeen -ryhmään, koska kaipasi tekemistä.
- Käynyt opintoja ammattiopistossa lukion jälkeen, opinnot jääneet kesken, lyhyitä työsuhteita.
- Yliopisto-opinnot haaveena, ei ollut saanut haettavaa.
- Nuottivalmentaja + Jook-opintoneuvoja + nuori tapasivat muutaman kerran ja jakoivat "vastuut": JOOK-hankeella opintoneuvonta ja työnhaku
- Tapaamisia (myös etänä) 2-3x/kk nuoren kanssa: käyty läpi korkeakouluhakuun liittyviä ennakkotehtäviä ja aikataulutettu niitä yhdessä
- Nuori haki yhteishaussa ja pääsi opiskelemaan korkeakouluun
- Tapaamisia opintojen alussa, koska tuen tarpeita oli mm. palveluohjausta oppilaitoksen suuntaan.

Case 2: Motivoimalla työhön

- 55v korkeasti koulutettu, ei oikeutta ansiosidonnaiseen
- Työelämän moninaiset kokemukset vaikuttaneet työkykyyn huomattavasti,
- ohjautui Voimaa opintoihin-ryhmään kuntakokeilun työntekijän kautta "puolipakolla". Ryhmässä tehty mm. visuaalinen CV
- Jook-opintoneuvoja ohjasi passikoulutukseen
- Koulutusten jälkeen virkailija vinkkasi sopivasta työmahdollisuudesta asiakkaalle ja asiakas työllistyi
- Työllistymisen jälkeen ollut yhteydessä Jook-opintoneuvojaan ja miettinyt erilaisia kouluttautumisvaihtoehtoja

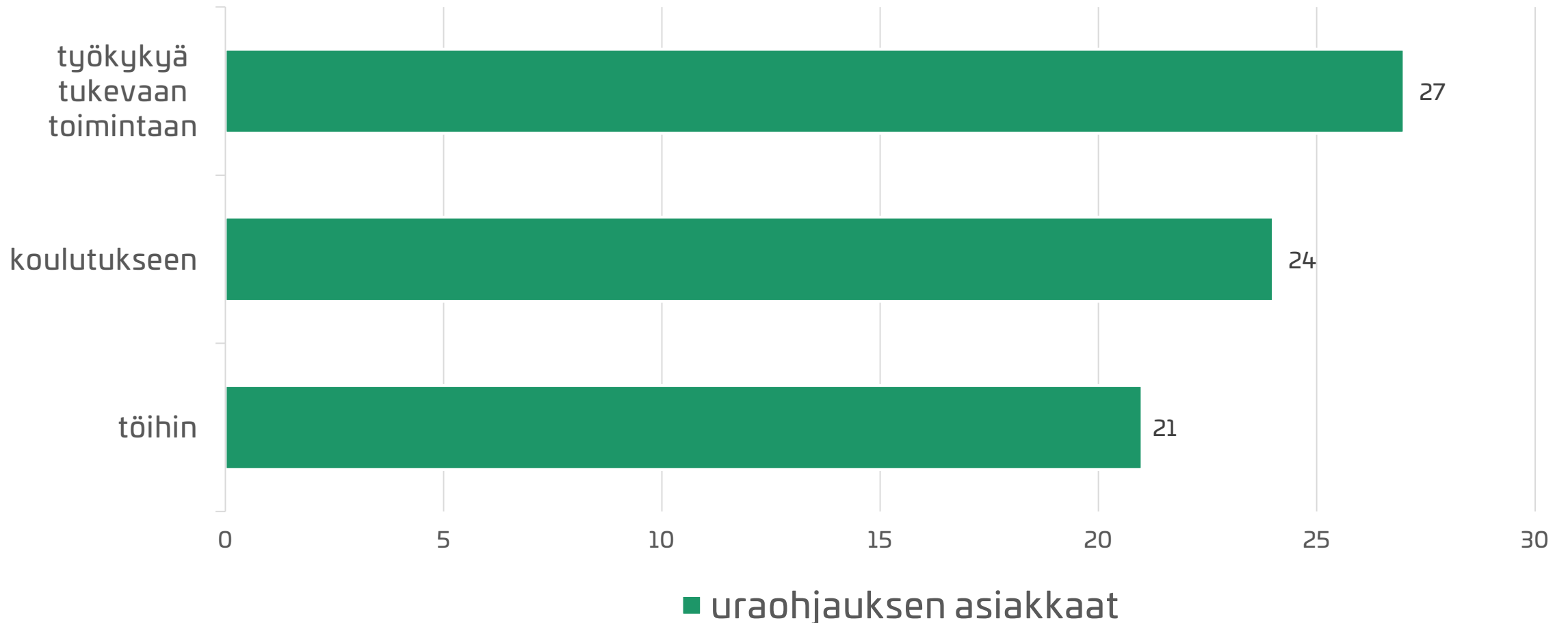

Case 3: Kieltä vahvistamalla takaisin työhön

- 50 v maahanmuuttaja, korkeakoulutus kotimaasta, asunut Suomessa yli 10 vuotta, käynyt Suomessa kotoutumiskoulutuksen, tehnyt työtä Suomessa, mutta korona vienyt työn ja kielitaito on taantunut
- Toinen hanke ohjannut Jookin suomen kielen ryhmiin kielitaidon vahvistamiseksi
- Suomen ryhmä tuki hänen omaa aktiivisuutta esim. ottamalla kurssilla käsittelyyn hänen esille tuomia työelämän sanastoa/tilanteita
- Käynyt työkokeilussa välillä, mutta kokeilu ei johtanut työhön
- Jatkanut Hyvinvointi- ja Suomen kielen ryhmissä
- Työllistyi vakituiseen työhön toisen työkokeilun kautta

Mihin ohjattu?

■ uraohjauksen asiakkaat

Suomen opetus: toteutus ja sisällöt

Toteutus:

- Kaija Kinnunen: suomen kielen keskustelupajat Ohjaamon tiloissa, S2-ohjauspajat sekä yksilöllinen valmennus REDU:n Rovaniemen toimintayksiköissä.
- Aila Rytönen: Pienryhmäopetus REDU:n Rovaniemen, Kemijärven ja Sodankylän yksiköissä Kielikahvila Ounasrinteen kirjasto. Opiskelijoiden yksilöohjauksia (Cv, työnhaku). N=35

Sisältö:

- arjen vuorovaikutustilanteet ja -teemat + sanasto; mm. työelämä, opiskelu, turvallisuus, ruoka, vaatteet, asiointi pankissa, kampaamossa, kahvilassa ja ravintolassa
- Työelämä- ja oppijalähtöisyys: esim. asiakaspalveluun työllistyväälle alan sanastoa, ap-tilanteiden läpikäyntiä, materiaalia

S2 tavoitteet ja tulokset

Tavoitteet: Käyttää suomen kieltä omalla taitotasollaan, laajentaa sanavarastoa, kehittää arjen puhetilanteissa sekä omalla alalla tarvittavaa kielitaitoa, arvioida omia tavoitteita ja mahdollisuuksia koulutuksessa ja työelämässä.

Tulokset:

"Hyvä kun me saadaan vaan keskustella!"

- Säännöllinen harjoittelu sujuvoitti kielenkäyttöä ja toi rohkeutta toimia arkielämän suomenkielisessä ympäristössä.
- Jokainen sai mahdollisuuden ilmaista itseään tasoeroista huolimatta. Pienryhmät mahdollistivat turvallisen tilan oppia.
- Kielen opiskelu tuki osallisuutta ja vahvisti omaa työelämätoimijuutta.

Kielitaitotestit

- hankittiin pilottina hankkeen asiakkaille
- jää jatkossa käyttöön REDUn tutkinto-opiskelijoiden pääsykokeisiin

Hyvinvointia arkeen-ryhmä

- Liikuntaa, ruoanlaittoa, nuotioretkiä
- Ryhmä toi sisältöä ja rytmiä arkeen. Toiminnan avulla pystyi kokeilemaan työ- tai opiskelukuntaa
- Käytännön vinkkejä: liikuntasuositukset ja terveellinen ravinto ja arjenhallintavinkit, keuhohuolto ja jumppaohjeet
- Monikanavaista viestintää markkinoinnissa ja itse ryhmässä: kuvat ja selkosuomi
- Osallistujilla ei välttämättä itsellä varaa pitää itsestään huolta, hanke tarjosi heikommassa työmarkkin- asemassa olevalle vaihtoehtoja ja vinkkejä omaan hyvinvointiin.
- Saavutettavuus: toiminnot osaksi keskustassa. Tilat valittu asiakkaille sopiviksi mm. Kuntosali ja ryhmäliikuntatilojen yksityisyys
- Pienryhmä, josta helppo reitti yksilöohjaukseen; opintoneuvontaa ja piilo-opetussuunnitelmaa
- Palveluohjausta muille tahoille mm. Kaiku kortti, kolmannen sektorin toimijat.

Digiohjaus

- **Tyypillisiä *ongelmatilanteita* asiakkailla:**
  - asiakas ei osaa käyttää tai välttämättä omista tietokonetta eikä älylaitteita
  - olemassa olevat älylaitteet eivät toimi, ovat lakanneet toimimasta tai vanhentuneet/muulla tavalla puutteelliset
  - tietävät, *mitä* pitää tehdä, mutta eivät tiedä, *miten* se tehdään (esim. työvelvoitteiden ilmoittaminen, sähköinen asiointi)
- **Digikurssit:** tietokoneen käytön ABC, sähköinen asiointi, visuaalinen CV, työmarkkinatoriprofiili
- **Älylaitetuki:** sovellusten käyttö esim. Google Lens ja älylaitteiden ylläpito (mm. päivitykset)
- **Yksilöohjaus** koettiin parhaaksi tavaksi saada täsmäneuvoja juuri omaan elämäntilanteeseen mm. sähköinen asiointi lakannut toimimasta, kun puhelimen turvapäivitykset eivät ole ajan tasalla,
- Digiohjausta Rovaniemen TE-palveluiden tiloissa
- **Yhteistyö** REDUn digitutoreiden kanssa

CV-valokuvaus VideoCv-paja

CV-KUVAUSPAJA

15.11. klo 13-15
Kemijärvi, Valokammi

Ilmoittautumiset:
Petri Ollonen, 040 5141 446
petri.ollonen@redu.fi

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

REDU

Jatkuvan oppimisen ja osaamisen
kehittämisen (JOOK) -hanke

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Oppilaitos- ja yritysvierailut

Lähtö Kemijärven kirjaston pihasta klo 10.

Asiakkaat eivät ole vakuutettuja hankkeen puolesta.

Ilmoittautumiset:

Krista Heikkinen 040 538 6075, paikkoja rajoitetusti

Tervetuloa!

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Työtön maahanmuuttaja, tule tutustumaan REDUn koulutuksiin!

TUTUSTUMISPÄIVÄT

9.5. Jokiväylä 9 ja 23.5. Porokatu 35 klo 12-15.30

Lisätietoja: leila.rautio@redu.fi, puh. 040 121 7328

Tutustumispäivät on tarkoitettu kuntakokeilun asiakkaille ja ne järjestetään Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen (JOOK) -hanke.

Toteuttaja Lapin koulutuskeskus REDUn Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämishanke JOOK, jonka kohteryhmänä ovat työllisyyden kuntakokeilun asiakkaat

redu.fi/jook

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

- asiakkaille ja ohjaushenkilöstölle

Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen (JOOK) -hanke

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Dronekoulutus

- 1-3.11.2022
- oli osa osaamisen kehittämistä
- tuki työllisyyden kuntakokeilun asiakkaan työllistymisen mahdollisuuksia
- toteutettu yhteistyössä REDU Edun kanssa uuden koulutustuotteen pilottina

Palaute asiakkailta

"Sain nopeasti tehtyä CV:n Petrin avulla. Yksin en olisi saanut tehtyä. Loistava opetus"

"Sai tuoda henkilökohtaisen näkemyksen ja kokemuksen esille"

"Tuli vinkkiä, miten voisi jatkossa hyödyntää osaamista"

"Pääsin unelmien kouluun!"

"Sain töitä!"

"Sain selvitettyä toimintasuunnitelman itselleni"

"Tuli vihdoin tehtyä CV! En olisi itsenäisesti pystynyt tekemään!"

"Kiitos paljon kun otit mukaan ja sait oloni tuntumaan tervetulleeksi näissä ryhmissä. Kiitos kaikista neuvoista ja avusta hankkeen aikana, työhaussa, sekä tästä eteenpäin ohjauksesta! "

Hankkeessa tuotetut materiaalit

- **Hankkeen asiakkaille selkomateriaalia:**
  - [Piirrosvideo](#): Maahanmuuttaja, näin haet REDUlle opiskelemaan
  - Selkokielen kuvaukset REDUn A2.2 aloista ja TUVAsta
  - CV-vihkot + ohjeistus ohjaushenkilöstölle, miten vihkoja käytetään
- **Ohjaushenkilöstölle:**
  - Maahanmuuttajien uraohjaus

Selkokieliset alakuvaukset

KOKKI

Kokki tekee ruokaa erilaisissa keittiöissä. Hän tuntee erilaiset ruoka-aineet, keittiön koneet ja laitteet.

Kokin on tärkeää tietää ja hallita erikoisruokavaliot.

Kokki pitää keittiön ja työvälineet puhtaana.

Kokin työ on usein kiireistä ja vuorotyötä.

Kokin työssä tarvitaan nopeutta, kädentaitoja, mielikuvitusta, stressinsietokykyä sekä hyvää väri-, maku- ja hajuaistia.

Kokki tekee työtä seisoen.

Kielitaitovaatimus on A2.2.

TOIMITILAHUOLTAJA

Toimitilahuoltajan työtä on siivoaminen. Hän huolehtii, että ympäristö on siisti ja puhdas.

Sairaalassa työhön voi kuulua myös ruuan tarjoilua, sängkyjen puhdistamista ja petaamista.

Toimitilahuoltaja siivoaa ammattivälineillä ja käyttää työssään siivouskoneita ja puhdistaa niitä.

Hän tekee töitä yksin ja yhdessä toisten kanssa. Toimitilahuoltajan työssä tarvitaan reippautta ja itsenäistä tekemistä.

Työpaikkoja voivat olla hotelli- ja majoitustilat, kauppakeskukset ja myymälätilat, liikennevälineet, oppilaitokset ja päiväkodit, palvelutalot ja sairaalat, teollisuuslaitokset tai uimahallit ja kylpylät.

Kielitaitovaatimus on A2.2.

CV-vihko löytyy
sähköisenä versiona
hankkeen nettisivuilta

Minä olen...

Nämä asiat ovat minulle helppoja:

Näistä asioista saan
kiitosta ja kehuja:

Rakastan tehdä...

Lomake on asiakkaan työkalu ja se on hänellä koko valmistuksen ajan.
Lomake jää asiakkaalle valmistuksen päättyttyä.

Koulutus

Selkokielineen versio

Kotimaassani

vuosi tutkinto koulun nimi, kaupunki, maa

Asuinmaissa

vuosi tutkinto koulun nimi, kaupunki, maa

Suomessa

vuosi tutkinto koulun nimi, kaupunki, maa

Minä haluaisin opiskella:

01

02

03

Jatkuvan oppimisen ja
osaamisen -hanke (JOK)

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Työkokemus

Muu osaaminen

Kotimaassani

vuosi	tutkinto	koulun nimi, kaupunki, maa
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Asuinmaissa

vuosi	tutkinto	koulun nimi, kaupunki, maa
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Suomessa

vuosi	tutkinto	koulun nimi, kaupunki, maa
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Harjoittelut:

Vapaaehtoistyö:

Muu:

Tehdyt korttikoulutukset:

- Hygieniapassi
- Työturvallisuuskortti
- Ensiapu
- Tulityö
- Alkoholipassi
- Muu _____

Harrastukset:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Tietokonetaidot:

Ajokortti:

LinkedIn tai joku muu somekanava:

Kielitaito:

Palkinnot:

Vinkkejä ohjaushenkilöstölle

Nämä vihkot ovat tarkoitettu uraohjauksen tueksi ohjaustilanteisiin sekä CV:n teon pohjaksi. Vihko ei sellaisenaan kelpaa CV:ksi, mutta sen käyttö nopeuttaa virallisen CV:n tekemistä tietokoneella. Vihkoa täytetään asiakkaan kanssa yhdessä ja se kulkee asiakkaan mukana. Ohjaajan on tärkeä muistuttaa asiakasta vihkossa olevista henkilötiedoista, joita tulisi aina käsitellä ja säilyttää huolellisesti. Toinen vihkoista on selkokielineen versio ja se on suunnattu erityisesti maahanmuuttajille. Alla olevat vinkit käyvät myös kantasuomalaisen ohjaamiseen.

Maahanmuuttajan ohjaaminen:

- Älä tee oletuksia, vaan selvitä aina asiakaskohtaisesti.
- Osaako asiakas käyttää sähköpostia? Osa asiakkaista ei osaa välttämättä avata tietokoneetta, saati käyttää sitä.
- Osaako asiakas kirjoittaa tai käyttää puhelinta?
- Hyvin suomea puhuva ei välttämättä osaa lukea ja kirjoittaa.
- Maahanmuuttajalla on paljon ennen Suomeen tuloa hankittuja taitoja ja vahvuuksia, jotka olisi tärkeä saada näkyväksi CV:seen.
- On tärkeää huomioida, että asiakas on voinut asua kotimaassaan esimerkiksi ensimmäiset kymmenen vuotta ja muuttanut sen jälkeen toiseen maahan.
- Näissä tilanteissa koulut on voitu käydä Suomen ja kotimaan lisäksi kolmannessa maassa.
- Käytä ohjaustilanteissa selkosuomea. Puhu rauhallisesti ja kuvaa asia tarvittaessa toisin sanoin.
- Käytä kuvia puhumisen tukena. Googlen kuvahauulla löydät nopeasti kuvia samalla kun juttelette. Voit myös piirtämällä hahmottaa ja jäsenellä asioita asiakkaalle.
- Tapaamisajat on hyvä laittaa lukujärjestykseen, jossa näkyy kaikki viikonpäivät tai kalenteriin, sillä kaikki eivät välttämättä hahmota aikaa.
- Usein maahanmuuttajan kotimaassa on eri ajanlasku kuin meillä. Aikajanan piirtäminen paperille auttaa usein yhdessä hahmottamaan minä vuonna asiakas on käynyt koulun kotimaassaan Suomen ajanlaskun mukaan.

Näin voit kuvata kielitaitoa:

suomi - äidinkieli
englanti - sujuva
saksa - hyvä
arabia - perustaidot

englanti C1
kiina B1
suomi A2.2

CV

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
		Tapaaminen Klo 16				

Työnhakua auttavat puhelinsovellukset:

- **Google Maps:** Opetellaan käyttämään, jotta asiakas löytää perille työpaikalle.
- **Whatsapp:** Jos asiakas ei osaa kirjoittaa, hän voi laittaa ääniviestejä.
- **Google Lens:** Sovelluksella voi ottaa kuvan suomenkielisestä tekstistä ja ohjelma kääntää tekstin asiakkaan omalle äidinkielelle.
- **Sähköposti** puhelimeen
- Lisäksi on hyvä harjoitella **kuva-kaappauksien** ottamista ja niiden lähettämistä puhelimella.

Löytyy
sähköisenä versiona
hankkeen nettisivuilta

Maahanmuuttajien uraohjaus

monikulttuurinen ohjaus digitalisaation ajassa

Kuvittele tilanne, että olet maassa, jonka kieltä ja kirjaimia et osaa ja sinun pitäisi löytää töitä. Kuka voisi auttaa sinut läpi sen symboliviidakon ja kuka ymmärtäisi sinua? Kielen lisäksi maan tavat ja kulttuuri ovat uusia ja outoja. Et tiedä, miten pitäisi tervehtiä tai puhutella toista.

Edellä oleva tilanne voi olla tuttu Suomeen tulleelle maahanmuuttajalle. Suomeen tulee maahanmuuttajia hyvin erilaisista lähtökohdista. Joku voi osata suomen kieltä jo Suomeen muuttaessa, kun taas toinen ei osaa lukea ja kirjoittaa millään kielellä. Monikulttuurinen ohjaus on ammatillinen auttamissuhde, jossa ohjaajalla ja ohjattavalla on eri kulttuuritausta. Ohjatakseen ohjaajan tehtävänä on pyrkiä ymmärtämään ohjattavaa ja tähän työhön hän tarvitsee erilaisia työvälineitä, sillä pelkän kielimuurin ylittäminen ei aina riitä, vaan tarvitaan lisäksi monenlaista muuta tietoa.

Yhteisen ymmärryksen rakentuminen ohjaajan ja ohjattavan välillä helpottuu, kun ohjaajalla on tietoa erilaisista kulttuuritaustoista ja lähestymistapa ohjaukseen on kielitietoinen. Kielitietoinen ohjaaja osaa mukauttaa oman puheensa toiselle ymmärrettäväksi ja käyttää tarvittaessa tulkkia, kuvia ja piirtämistä apunaan. Monikulttuurisen ohjaajan ymmärrystä ohjattavan elämästä lisää perehtyminen maahanmuuttoon liittyvään lainsäädäntöön, maahanmuuttajien palvelujärjestelmään ja maahanmuuttoprosessiin.

Maahanmuuttajien uraohjauksessa tavoitteena on päästä työelämään niin kuin muissakin uraohjauksissa. Maahanmuuttajalle suomalaisen työelämän pelisäännöt voivat poiketa oman kotimaan työelämästä suurestikin. Suomessa työturvallisuus on muun muassa keskiössä. Maahanmuuttajalla voi olla vaikea ymmärtää, miksei hän voi saman tien työllistyä rakennustyömaalle, kun samaa työtä on tehty kotimaassa. Ohjaajan tehtävänä on perehdyttää ohjattavaa suomalaisen työelämän vaatimuksiin.

Maahanmuuttajien keskuudessa on valtaväestöön suhteutettuna enemmän aikuisia luku- ja kirjoitustaidottomia. Heikko luku- ja kirjoitustaito tai sen puute tuo oman haasteensa ohjausprosessiin sekä työ- ja koulupaikan hakuun sekä asettaa henkilöt haavoittuvaiseen asemaan. Usein nämä henkilöt joutuvat helpommin hyväksikäytön kohteeksi sekä ihmiskaupan uhreiksi. Ohjaustyössä tuntosarvet tulisikin olla herkällä asiakkaiden kokemuksille. [Ihmiskauppa-sivustolta](#) löytyy ohjeet ihmiskaupan uhrin tunnistamiseen ja kohtaamiseen.

Suomi on maana digitalisoitunut. Asioita hoitaakseen tulee osata käyttää tietokonetta, puhelinta sekä erilaisia tietoteknisiä sovelluksia. Maahanmuuttajalla digitaidot voivat olla hyvinkin heikot, mikä voi tarkoittaa henkilön osittaista tai kokonaan syrjäytymistä yhteiskunnasta. Maahanmuuttajien digitaitojen selvittämisellä ja ohjaamalla esimerkiksi digikurssille, voidaan ehkäistä syrjäytymistä ja lisätä näin hänen toimijuutta yhteiskunnassa.

Maahanmuuttajauraohjaajan osaaminen:

1. Kielitietoinen ohjaus
2. Kulttuuriosaaminen
3. Maahanmuuttajiin liittyvän toimintaympäristön osaaminen
4. Ohjaajan yksilöosaaminen ja hyvinvoinnin tukeminen (työnohjaus)

Linkkejä monikulttuuriseen ohjaukseen:

- [Monikulttuurisen ohjauksen työkalupakki \(jamk.fi\)](#)
- [Maahanmuuttajataustaisten nuorten ohjaamopalvelut Helsingissä](#)
- [Ihmiskauppa.fi](#)

Monikulttuurinen ohjaus on monella tapaa rinnalla kulkemista. Mitä suuremmat tuen tarpeet ohjattavalla on, sitä enemmän tarvitaan ihmistä, joka kulkee vierellä auttaen ja opastaen. Ohjauksessa oppii niin ohjaaja kuin ohjattava.

Esimerkkejä ohjausprosesseista:

Koulutetut maahanmuuttajat

1. Onko ohjattavalla halua ja kiinnostusta jatkaa alalla, johon on kouluttautunut ennen Suomeen tuloa?
2. Ammatillisen identiteetin vahvistaminen ohjauksessa
3. Ohjattavan oman osaamisen esille tuominen, ns. ammattislangin täsmäsanottaminen
4. Ammatillisen toimintakulttuurin tuntemus ja perustiedot työmarkkinatilanteesta
5. Opintojen rinnastaminen Opetushallituksen kautta
6. Työnhaku- ja digitaidot haltuun
7. Konkreettisen työnhaun tukeminen
8. Ohjaus suomen kielen ryhmään vahvistamaan alan sanastoa
9. Vertaisryhmän käyttö?
10. Työkokeilu omaa koulutusta ja osaamista vastaavaan työtehtävään, harjoittelun aikainen tuki, ammatillinen kielitaito kehittyä parhaiten työyhteisöissä ja työtoiminnoissa
11. Yritysten työpaikkaohjaajien monikulttuurinen ja kielitietoinen valmentaminen
12. Mentoreiden hyödyntäminen
13. Lisäkouluttautuminen, mikä voi tarkoittaa myös ammatillisia opintoja omalta alalta, jolloin kielitaito kehittyy

Maahanmuuttajat, joilla koulutus on vähäinen ennen Suomeen tuloa

1. [Luku- ja kirjoitustaidon alkukartoitus](#)
2. [Digitaitojen alkukartoitus](#)
3. [Kiinnostusten kohteiden ja osaamisen kartoittaminen](#)
4. Konkreettisen työnhaun ja kouluun haun tukeminen: Visuaalisen CV:n tekeminen yhdessä, esim. Wordin valmiit pohjat, Canva
5. Työ- ja koulukahakemusten tekeminen ja lähettäminen yhdessä ohjattavan kanssa hänen sähköpostista
6. Harjoittelu- ja koulutodistusten läpikäynti ja ohjeistus, mitä näytetään työnantajalle
7. Tarvittaessa työkokeiluun työpaikalle, jossa olisi mahdollisuus paikkatyöhön työkokeilun jälkeen
8. Suomen kielen ryhmässä kiinnostavan alan tai työpaikan sanastoharjoitukset
9. Selkokieliset korttikoulutukset

Jatkuvan oppimisen ja osaamisen -hanke (JOOK)

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Löytyy
sähköisenä
versiona
hankkeen
nettisivuilta

Yhteistyökumppanit

Hankkeet:

Avainpelaajaksi
Eväitä reppuun
Ohjaamo
Osaamo
Oste
Silta
OHO-hanke
Kemi-Tornion alueen äkillisen
rakennemuutoksen hoito
Perheluotsi-hanke

Muut:

Etsivänuorisotyö
Poppari

Kulttuuriverstas
Vamos
Avoin ammattiopisto
Rovaniemen seurakunta
Lapin Martat
Saura-säätiö
Edurosäätiö
Ounasrinteen kirjasto
Sodankylän kirjasto
Rovaniemen kaupungin
liikuntapalvelut
Arffman
Ohjaamoverkosto
OSTE-verkosto
TE-palvelut
Sodankylän työpaja

Järjestökeskus Kitinen
Kemijärven kirjasto
Suomun hotelli
REDU Edu
Pääkirjasto
Sodankylän vapaaseurakunta
Lapin ELY-keskus
Kemijärven vastaanottokeskus
Rovala, Moninet
MLL Lapin piiri
Tyttyjen talo
Rovaniemen aikuissosiaalityö
Sodankylän päiväkeskus

Kokemuksia REDUn Jook-hankkeesta

- Merja Laakkonen, Työsuunnittelija, Rovaseudun kuntakoikeilu, Sodankylä